

El petit Cèsar

Fa poc es van complir quaranta anys de la mort de Capone. 115 quilos de pes, 1,75 d'alçada, amb barret de l'època, un cigar penjant dels llavis i una cicatriu en la cara. Va ser, durant anys, l'amo de Chicago. Algú va dir d'ell: «És una persona meravellosa, roba els rics per donar-ho als pobres».

Víctor Mansanet

Jo no em pose com a exemple per a la joventut. He comès molts actes que no m'agradaven, però no sóc un llop. Sóc humà. També tinc cor, jo». Aquestes paraules, pronunciades per qualsevol ésser humà, poden sonar a excusa o autocomplaença davant la recusació d'uns fets que es consideren punibles, d'acord amb les «normes de conducta» establides per una determinada societat. Però quan la persona que diu això es diu Capone, la frase esdevé anècdota d'una realitat històrica que commogué l'opinió pública, no solament d'un país, el més poderós i violent del món, sinó de les nacions del seu àmbit de domini.

La llegenda Capone va estendre's pertot arreu, propagada per una multitud de periodistes, novel·listes, directors de cinema, criminalistes, polítics i inclús predicadors, que convertiren el personatge en quasi un mite de la cul-

tura nord-americana. Fa quaranta anys va morir, víctima d'una sífilis terciària, a Miami, Florida. Posteriorment, fou soterrat al cementeri de Mount Olivet, de Chicago, la ciutat que li donà els diners i la fama.

L'enemic públic número u

Alfons Capone va néixer a Brooklyn, Nova York, el 17 de gener del 1899. El seu pare, d'origen napolità, obrí una barberia en el número 69 de Park Avenue, la qual cosa no alliberà la seua família de la pobresa. Els immigrants italians, els «dagos», eren gregaris i recelosos enfront dels estranys. Les desil·lusions, les penalitats i els brutals prejudicis que patiren en aquelles terres els van confirmar en el seu tribalisme. A més, va

Alfons Capone, «Scarface».

córrer la brama que tenien instint criminal. Però els fills d'aquests immigrants no van voler resignar-se a créixer pobres en la nació més rica del món, i alguns d'ells consideraren que només el crim podria resoldre els seus problemes; així, van anar estenent-se pels barris de les ciutats més grans del país bàndols o «gangs» de carrer, a tall d'escapament de la penúria casolana. L'ideal dels membres del «gang» era la lluita, un ideal que portà alguns fins i

tot a l'assassinat. El jove Al Capone ingressà en la «Five Pointers», la mateixa en què entrà Lucky Luciano, i que tenia la base en la part baixa oriental de Manhattan. La banda succeí la dels «Whyos», que disposaven d'una llista de preus que el periodista i biògraf d'Al Capone, John Kobler, publicà i de la qual hi ha aquests exemples: punyades, 2

dòlars; trencar els nasos, 4; arrancar una orel·la, 15; un tret en una cama o una punyalada, 25; «pellar» algú, 100 dòlars. Alfons, el van detenir tres vegades en aquella època, una per conducta desordenada i d'altres dues per sospita d'homicidi, però no van mantenir-se les acusacions.

Al la sabia llarga i aviat entraria en contacte amb la màfia, a través de la Unió Siciliana, que presidia Frank Ya-

le, el qual designà el jove «Five Pointer» com a perdonavides del Harvard Inn, lloc on un tal Frank Galluccia li produiria una ferida de navalla en la galta que el marcaria per sempre amb una enorme cicatriu, per la qual rebria el nom de Scarface (Cara partida). Per aquesta època es casà amb una irlandesa, Mae Coughlin. En la cerimònia actuà com a padrí «Little John» Torrio, figura coneguda en l'hampa novaiorquesa i autèntic «mestre» del crim, el qual inicià Capone en la seua «carrera». Fou aquest individu qui proposà a Al d'anar a Chicago per treballar en Colosimo's Café, local d'anomenada nacional que dirigia James «Big Jim» Colosimo, oncle de Torrio, i on es podia veure, sovint, des de polítics, esportistes, professors o celebritats, com ara John Barrymore, fins a la més selecta representació de la delinqüència local: el «boss» (cap) sicilià Mike Merlo, el tsar de les apostes, Mont Tennes; el tafurer Julius Lovin «Putty» Annixter; «Mike de Pike» Heitler, mercader del vici; Dennis «the Duke» Cooney, director de bordells; «Sunny Jim» Cosmano, membre de la «Mà Negra», o Dion O'Banion, cap del «gang» més dur i terrible de Chicago.

Els «rackets» de Chicago

El mot «racket» significa, en l'argot criminal, rebombori. Els gàngsters usaven aquesta expressió per realitzar «obres benèfiques», mitjançant les quals extorsionaven els comerciants de la seua barriada. Però l'acció dels «racketeers» els procurava nombrosos negocis que suposaven substanciosos beneficis econòmics. A Chicago, aquesta pràctica afectava, segons el periodista John Kobler, la major part dels béns de consum i dels serveis. L'Associació d'Empresaris de la ciutat calculava que l'extorsionisme costava al consumidor prop de 137 milions de dòlars a l'any, uns 48 dòlars per habitant.

Al llarg dels anys de la dècada dels vint hi havia 200 «rackets» diferents a Chicago, amb noms tan curiosos com la Germania de servidors de soda i cambres de taules o la Unió de camioners transportistes de pa, galetes, rent i empanades. Aplicaven mètodes intimidatoris a aquelles persones que no satisfien el percentatge exigít, la «quota», mètodes que anaven des de la bomba fins a la mutilació o el segrest. Capone o alguns dels seus associats arribava a controlar el 70 per cent dels «rackets» de Chicago. Ell sempre fatxendejava dient que dirigia negocis

A l'esquerra, el jurat. Dalt, la matança de Sant Valentí.

de tintoreria. I podia estar-ne orgullós, perquè l'afer li reportava 10 milions de dòlars a l'any. Al fou iniciat en el «racketeering» pel mafiós Frank Yale, en una època en què Chicago, d'acord amb una definició d'aleshores, era l'única ciutat totalment corrompuda d'Amèrica. Allí s'instal·là l'Everleigh Club, el més luxós, rendible i celebrat bordell dels Estats Units. Només en la primera dècada del segle van ser comptabilitzats per la Comissió del Vici de la ciutat 1.020 bordells, la qual cosa representava, fet i fet, 5.000 «madames» i putes i una munió incommensurable de «call girls», homosexuals, tractants de blanques, traficants de droga, lladregots i macarrons, i, al mig de tot açò, la «Mano Nera», que instaurà el petardisme.

També disposaven de llista de preus: bombes de pólvora negra, 100 dòlars; dinamita, de 500 a 1.000, segons el risc;

i, contractes garantits, a partir dels 1.000 dòlars. El mateix Colosimo en fou víctima, i és per això que cridà el seu nebot, Torrio, excel·lent organitzador, pare del modern gangsterisme americà, com el qualificà el cap de la Branca Executiva del Tresor dels EUA, Elmer L. Irey, i «mestre» d'Al Capone.

Tanmateix, Colosimo va ser assassinat, circumstància que donà pas a la consolidació del tàndem Torrio-Capone en la capital del vici, tot just entrar en vigor la denominada «lle seca». Comencen les relacions entre el món del crim i la política. Un *Informe sobre el vici d'Illinois* assegurava que «la política als barris del riu de l'urbs té un caire feudal. Els gangs estan organitzats sobre una base feudal, és a dir, la lleialtat, l'amistat i, sobretot, la dependència. Aquesta és la raó per la qual els polítics i els criminals s'ente-

nen i estableixen aliances contra el bé comú». Torrio i Capone, ajudats pels regidors Kenna i Coughlin, construïren un imperi del vici que s'estenia des de Chicago Heights, al sud de la ciutat, fins a Cicero, a l'oest. En un prostíbul d'aquest imperi, Al agafà la blenorràgia.

En el costat nord-est hi havia el territori de Dion O'Banion, gàngster apreciat pels líders demòcrates de la ciutat i expert criminal, el qual havia declarat: «Jo sempre he portat el meu barri segons les necessitats del moment». Aquest home popularitzà la indumentària formal entre els gàngsters i contribuï a millorar-ne notablement el comportament social. Sis trets acabaren amb la seua vida; van disparar-li aquells que ell anomenava «sicilians».

Assalt a Cicero

En el West Side de Chicago actuava la banda dels O'Donnell, poc amics dels italians. El South Side, l'ocupaven els «terribles Genna», amos de la «Petita Itàlia». Les dues bandes rivalitzaren. Els Genna comercialitzaren l'alcohol industrial i es reforçaren amb l'adquisició de John Scalise i Albert Anselmi, dos «fora de la llei» sicilians que traqueren la moda de fregar les bales amb alls, creient que produïa gangrena a la víctima, si no moria a l'instant.

Però n'hi havia més, de bandes, com ara els Druggan-Lake, els Saltis-McErlane, aquest darrer, «el pistolero més brutal de la ciutat», els Ragen's Colts, prototipus de la simbiosi política-gangsterisme, i d'altres, les quals iniciaren una vertadera guerra

sota la «lleï seca», de la qual van eixir vencedors Torrio i Capone, després de l'assalt i la conquesta de Cicero, ciutat-dormitori d'uns 60.000 habitants i que féu de recer dels gàngsters mentre la policia intentava deshidratar, amb prou feines, Chicago. En aquesta ciutat, Al assolirà renom, com a «petit cèsar» del bandidatge. S'hi construirà el seu cau, en l'hotel Hawthorn Inn, una autèntica fortalesa plena de goril·les armats, finestres d'acer i escales encatiffades de vellut rogenic. Des d'aquest edifici manava un exèrcit de gàngsters a pelar contraris, recaptar impostos o acoquinar electors. El mateix Capone intervindria en moltes accions, inclús buidant les sis bales del seu revòlver en el cap d'algun valent.

Els hampistes de Scarface s'infiltraren fins i tot en una aldea pròxima a Cicero, la qual rebé el nom de «Caponeville». Sent «Porky» Dillon, amic d'Al, cap de la policia local, el sindicat Torrio-Capone construí el més gran dels seus bordells, el Maple Inn, popularment conegut com l'«Stockade», amb una plantilla de setanta xicotes, uns beneficis setmanals de 5.000 dòlars i que servia a Capone, alhora, d'arsenal i amagatall. Seguint la lògica espiral de la violència gangsteril, també van atemptar contra Al Capone. Això féu que encarregàs a la General Motors un Cadillac de set tones de pes, carrosseria revestida d'acer, cristalls a prova de bales i un compartiment per a armes.

El seu soci, Torrio, menys cautelós, sí que tastà el plom de les pistoles, tot i que salvà la vida. Acovardit, fugí de Chicago, no sense abans transferir totes les seues possessions a Capone. La

guerra de Chicago entrava en una fase calenta. Calia controlar el crim i el vici comercialitzat; i, a tal fi, Al formà una organització àmplia, heterogènia, però disciplinada. Estava a prop de convertir-se en llegenda viva. Ho aconseguí quan finalitzà la guerra de Chicago, la celebració de la qual es féu al cafè Bella Napoli, de Joe Esposito, «una festa de vampirs», com en digué aleshores un periodista.

Més tard donà suport a la campanya dels republicans. «Vota aviat i vota sovint», n'era l'eslògan, però a mitjan de campanya esclatà de nou la guerra entre els gàngsters. El candidat republicà, Thompson, va ser elegit alcalde de la ciutat, i alguns «sicilians» conspiraren contra Capone. Aquest advertí: «Vull fer les paus. No vull embolics ni més sang vessada. Però he de protegir-me. Si algú m'ataca, també he d'atacar jo». L'alcalde Thompson, en comptes de tornar el favor a Al, va pretendre acabar amb ell. Decidí, doncs, anar-se'n i convocà la premsa per dirlos: «Estic fart de tanta estossinada. Hi ha una cosa pitjor que un lladregot, i és un lladregot que ostenta un càrrec polític. A un home que pretén estar aplicant la llei, però que l'únic que fa és fotre els qui la violen, només perquè alhora estan fent nosa als seus interessos, jo, i molts com jo, no els estimarem mai. Els comprarem, com es compra qualsevol altre article necessari per al negoci, però els odiarem sempre». Capone marxà a Miami, però no tardaria a regressar a Chicago.

Els Intocables

Durant algun temps, el president

taia **LA NEGRA**

EL JAQUÉ DE LA DEMOCRÀCIA

Maria Aurèlia Capmany

EDICIONS DE LA MAGRANA

Centre Carles Salvador

CURSOS PER CORRESPONDÈNCIA

- 1. Llengua i Literatura:**
 - Curs d'Iniciació.
 - Curso de Iniciación (per a castellanoparlants).
 - Curs Bàsic.
 - Curs Progressiu de Llengua.
 - Curs de Professorat.
- 2. País Valencià:**
 - Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta durant tot l'any, tret del mes d'agost.
Per a més informació, adreceu-vos al Centre Carles Salvador, Moratín, 15, 8a. 46002-València

Hoover va tenir entre els assumptes més urgents el cas d'Al Capone. Frank Knox, editor del *Daily News*, de Chicago, acudí a la Casa Blanca per assessorar el president en la lluita contra el famós gàngster. Entre les activitats de Capone, els dos aspectes més importants que queien dins la jurisdicció federal eren el tràfic clandestí de begudes alcohòliques i l'evasió d'imposts. Al mai no havia omplit cap declaració. En atenció a la petició de Knox, els federals llançaren una ofensiva en dos fronts, l'un amb Eliot Ness i la seua policia de la Secretaria de Justícia, per tal d'afeblir les finances del gàngster, i l'altre amb els agents d'Hisenda, per ficar-lo entre barrots. Ness reclutà nou individus, menors de trenta anys, amb bona punteria, hàbils conductors de camions i capaços d'intervenir línies telefòniques. Tothom els motejà Els Intocables i un llibre i una sèrie de TV en recordaren les aventures, una mica exagerades i marcadament melodramàtiques. Cal dir que van fer mal a les finances d'Al Capone i fins i tot reuniren proves suficients per acusar-lo, a ell i a molts dels seus ajudants, per violació de la «lleï seca». Però no van poder assecar Chicago, ni menys encara destrossar Capone. Els inspectors d'Hisenda van mostrar, per contra, més efectivitat.

D'altra banda, l'enfrontament entre els bàndols gangsterils havia convertit l'asfalt de Chicago en una bassa de sang. G. K. Chesterton escriuria en el *New York Times Magazine*: «Chicago té moltes coses admirables, inclosa la molèstia i el bon gust que no s'hi assassina ningú, tret dels assassins». La matança de Sant Valentí en constituirà un exemple, potser el més significatiu, perquè indica el començament del final de la xarxa de *gangs* de la ciutat. El jutge Lyle prepararia el parany per a Al. El 16 de setembre del 1930 es pogué sentir la fórmula: «El poble de l'estat d'Illinois contra Alfons Capone, àlies Scarface Al Brown». A poc a poc anava creant-se el mite Capone. Tres mesos després, la germana d'Al, Mafalda, celebrava el seu casament en el Cotton Club, local dirigit per Ralph Capone. En la festa foren arrestats cinc caponistes. Al intercedí inútilment per ells. Seria, tanmateix, Capone l'acusat i condemnat, gràcies a la fiscalia d'Hisenda i a les proves reunides per Eliot Ness. En altres indrets del país estava experimentant-se una rebel·lió en l'interior de la màfia. Giuseppe «Joe the Boss» Masseria i els «joves turcs» imprimirien un altre caire a l'organització. Van eixir noms, d'aquests darrers,

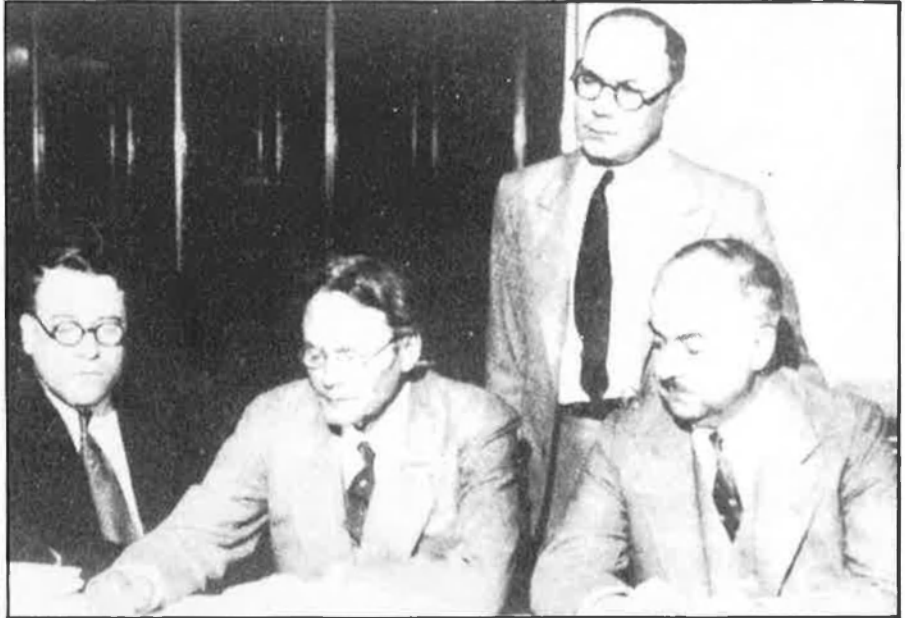
que adquiriren importància en la història del gangsterisme nord-americà, com ara Luciano, Genovese i Costello.

Fora de la llei

Capone mai no es considerà un criminal. «Mai no he estat fitxat —declarà a una periodista del *Tribune*— fins que em pescaren en la Ciutat de l'Amor Fraternal per dur una arma i em van posar un any, no per dur

—anuncià un dia Ralph Capone— està alimentant 3.000 persones sense ocupació cada dia». La seua popularitat va créixer enormement, en els arxius policials i en el carrer. Una vella cambrera d'una *pizzeria* del South Side diria a John Kobler: «Al era una persona meravellosa. Llevava diners al ric per donar-ne al pobre».

«El petit Cèsar» va ser engarjolat, primer a Filadelfia i després en la famosa presó d'Alcatraz, a San Francis-

Els investigadors i, al centre assegut, el fiscal.

l'arma, sinó perquè em deien Capone. Tot el que he fet ha estat vendre cervesa i *whisky* a la nostra millor gent. Tot el que he fet ha estat satisfer una demanda decididament popular. I em diuen que estic fora de la llei. Tots estan fora de la llei perquè ningú no n'està dins». L'actitud de Capone, la seua vida, ha d'entendre's, si es vol fer una extracció lògica de la seguida criminal, en un sentit, podem dir-ne, gramsciana, és a dir, que allò que és racional per als grups dominants no ho és per als dominats, en la mesura en què la racionalització està estretament connectada amb l'activitat econòmico-pràctica.

No resulta estrany, doncs, que Al Capone es consideràs «un home bo» i inclús «humà», tot i carregar-se, diuen, cinquanta persones. Aquest personatge pensava, igual que la majoria dels italians, que les lleis havien estat elaborades per protegir el ric i esclavitzar el pobre. Considerava la colònia siciliana, els polítics i la policia com a enemics naturals; per això, no condemnaven els delinqüents, que al cap i a la fi no eren més que un producte del sistema americà. «El meu germà

co, d'on isqué només quan se sol·licità un manament d'*habeas corpus* per a ell i quan, complida la condemna, va ser confinat a Palm Beach, Miami. A Hollywood, Howard Hawks, havia rodat *Scarface*. La First National llançà el primer gran film sobre el gàngster, *El petit Cèsar*, protagonitzat per l'inoblidable Edward G. Robinson, i la Warner va traure al mercat *L'enemic públic*, amb James Cagney. A Londres va obtenir un notori èxit el melodrama *On the Spot*, d'Edgar Wallace, també sobre Capone. Es representà aquesta obra teatral 167 vegades a Broadway.

Frank Loesch, membre fundador de la Comissió del Crim de Chicago recordà, en una entrevista, que en els seus temps, Al Capone era el vertader amo de la ciutat. El mateix comissionat pactà amb el «racketeer» la pau en els col·legis electorals de les denominades «primàries de la pinya». Va ser el dia electoral millor i més efectiu en quaranta anys, reconegué Loesch. El seu fill, Sonny, no ha seguit les passes del seu pare. Potser ara li diria allò que li soltà a un periodista: «Tu ets recte, i perquè ets recte, estàs equivocat». □